

Irodalom

Theodor Wiesengrund ADORNO:

Zene, filozófia, társadalom, ford. Barlay L., Horváth H., Tandori D., Gondolat, Bp., 1970.

Írások a magyar zenéről, ford. Breuer J., Zeneműkiadó, Bp., 1984, 33–36. o.

ADY Endre:

Összes versei, Atheneum, Bp., é. n.

Szent ÁGOSTON (AUGUSTINUS):

De civitate dei, Isten városáról, 1–3. köt., ford. Földváry A., Kairosz, Bp., 2005–2006.

[AURELIUS AUGUSTINUS]: *A Szentháromságról*, ford. Gál F., Szent István Társulat, Bp., 1985.

[AUGUSTINUS:] *Magyarázat a 94. és a 99. zsoltárhoz*, ford. Waczulik M., in *Az égi és a földi szépről. Források a későantik és a középkori esztétika történetéhez*, közr. Redl K., Gondolat, Bp., 1988, 122–124. o.

AISZKHÜLOSZ:

Drámái, ford. Devecseri G., Jánosy I., et al., Európa, Bp., 1962.

Canterbury Szent ANZELM (ANSELMUS):

Monologion, Proslogion, ford. Dér K., Religio Könyvek, MTA Filozófiai Intézet, Bp., 1991.

302 *Megszólít vagy elvarázsol?*

Az igazságról, ford. Dér K., in *Filozófiai és teológiai művek*, 1. köt., Osiris, Bp., 2001, 330–361. o.

Guillaume APOLLINAIRE:

Válogatott művei, Európa, Bp., 1967.

APOLLODÓROSZ:

Mitológia, ford. Horváth J., Európa, Bp., 1977.

ARKHILOKHOSZ:

Megnyugvás a sorsban, ford. Marticskó J., in SZEPESSY Tibor (szerk): *Görög költők antológiája*, Európa, 1982, 91.

Ars poeticák a XX. századból, szerk. SÍK Cs., Gondolat, Bp., 1982.

A szó születése. Mai makedón költők, szerk. CSUKA Z., Európa, Bp., é. n.

Franz Xaver von BAADER:

Aus Privatvorlesungen über J. Böhmé's Lehre mit besonderer Beziehung auf dessen Schrift: Von der Gnadenwahl, in *Sämtliche Werke*, Bd. 13., Scientia Verlag, Aalen, 1963, 57–158. o.

Elementar begriffe über die Zeit, in *Sämtliche Werke*, Bd. 14., Scientia Verlag, Aalen, 1963, 29–54. o.

Über den Blitz als Vater des Blitzes, in *Sämtliche Werke*, Bd. 2., Scientia Verlag, Aalen, 1963, 27–46. o.

Johann Jakob BACHOFEN:

Mutterrecht und Urreligion. Eine Auswahl, Alfred Kröner Verlag, Leipzig, 1926.

BALI János:

Looking at the sphynx. A 2005-ben az antwerpeni Obrecht-konferencián elhangzott előadás. Kéziratban.

William BLAKE:

Jerusalem, in *The Complete Poems*, ed. A. Ostriker, Penguin Books, London, 1977.

Versei, Lyra Mundi, Európa, Bp., 1977.

Walter BLANKENBURG:

Einführung in Bachs h-moll-Messe, Bärenreiter, Kassel, 1974.

Alexander A. BOGDANOW (BOGDANOV):

Allgemeine Organisationslehre. Tektologie, I–II., Organisation Verlag, Berlin, 1926.

Pierre BOULEZ:

Le Marteau sans maître, a partitúra előszava, Universal Edition, Wien – London, 1964.

Martin BUBER:

Haszid történetek, I–II., ford. Rác P., Atlantisz, Bp., 1995.

Die chassidischen Bücher, Schocken Verlag, Berlin, é. n. [1927?]

John CAGE:

A csend, ford. Weber K., Jelenkor, Pécs, 1994.

Joseph CAMPBELL:

The Masks of God: Occidental Mythology, Penguin Books, London, 1976.

Wilhelm CAPELLE:

Die Vorsokratiker, die Fragmente und Quellenberichte, Akademie Verlag, Berlin, 1961.

Rudolf CARNAP:

A metafizika kiküszöbölése a nyelv logikai elemzésén keresztül, ford.

Altrichter F., in *A Bécsi Kör filozófiája*, Gondolat, Bp., 1972.

Tim CARTER:

Jacopo Peri 1561–1633. His Life and Works, 1–2. köt., Garland Publishing, New York – London, 1989.

Ernst CASSIRER:

Philosophie der symbolischen Formen, Erster Teil: Die Sprache,

Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt, 1964.

Jozef CSERES:

Zenei szimulákrumok, ford. Péntes T., Magyar Műhely, Bp., 2005.

CSOBÓ Péter (szerk.):

Zene és szó, zeneesztétikai szöveggyűjtemény, Bessenyei, Nyíregyháza, 2004.

e. e. cummings

99 verse, Európa, Bp., 1975.

Nicolaus CUSANUS:

Tudós tudatlanság, ford. Erdő P., in *Jövönket építjük. Az Esztergomi Papnövendékek Magyar Egyházirodalmi Iskolája fennállásának 150 éves évfordulójára*. szerk. Erdő P., é. n. [1982?], 65-220. o.

Carl DAHLHAUS:

Az abszolút zene eszméje, ford. Zoltai D., Typotex, Bp., 2004.

304 *Megszólít vagy elvarázsol?*

Carl DAHLHAUS – Hans Heinrich EGGBRECHT:

Was ist Musik?, Heinrichshofens Verlag, Wilhelmshaven, 1985.

Mi a zene?, ford. Nádori L., Osiris, Bp., 2004.

Guy DEBORD:

A spektakulum társadalma, ford. Erhard M., Balassi, Bp., 2006.

René DESCARTES:

Elmélkedések a metafizikáról, ford. Alexander B., Franklin-Társulat, Bp., 1906.

DOLINSZKY Miklós:

A Mozart-ürhajó, Jelenkor, Pécs, 1999.

Időrengés, Osiris, Bp., 2004.

Fjodor DOSZTOJEVSZKIJ:

A Karamazov testvérek, I–II., ford. Makai I., Európa, Bp., 1975.

Ördögök, ford. Makai I., Európa, Bp., 1983.

Ferdinand EBNER:

Schriften, I. Fragmente Aufsätze Aphorismen zu einer Pneumatologie des Wortes, Kösel, München, 1963.

A szó és a szellemi valóságok. Pneumatológiai töredékek, ford. Hidas Z., Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1995.

ECKHART mester:

Leválás a világról, ford. Mátyás S., in *Fohászok, vallomások*, Vigilia Kiadó, Bp., 1988, 424–439. o.

Mircea ELIADE:

Az örök visszatérés mítosza, Európa, Bp., 1993.

Thomas Stearns ELIOT:

Versek – Drámák – Macskák könyve, ford. Vas I., Európa, Bp., 1986.

Adolphus Peter ELKIN:

Ausztrália őslakói, Gondolat, Bp., 1986.

FODOR Géza:

A Mozart-opera világképe, Typotex, Bp., 2003.

Források az ókori görög zeneesztétika történetéhez, szerk. RITOÓK Zs., Akadémiai Kiadó, Bp., 1982.

FÖLDÉNYI F. László:

A festészet éjszakai oldala. Friedrich, Goya, Blake, Kalligram, Pozsony, 2004.

FRIEDMANN, Hermann:

Die Welt der Formen. System eines morphologischen Idealismus, C.H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, München, 1930.

FÜST Milán:

Látomás és indulat a művészetben, Magvető, Bp., 1980.

GÁRDONYI Zoltán:

J. S. Bach kánon- és fúgaszerkesztő művészete, Zeneműkiadó, Bp., 1972.

Stefan GEORGE:

Versei, in Stefan GEORGE és Hugo von HOFMANNSTHAL *versei*, Lyra Mundi, Európa, Bp., 1981.

Thrasylbulos GEORGIADES:

Musik und Rythmus bei den Griechen – Zum Ursprung der abendländischen Musik, Rowohlt, Hamburg, 1958.

Musik und Sprache: Das Werden der abendländischen Musik dargestellt an der Vertonung der Messe, Springer, Heidelberg – New York, 1974.

GORGIASZ:

A természetről avagy a nemlétezőről című könyvéből fennmaradt töredékek, in *A szofista filozófia*, szerk. STEIGER K., Atlantisz, Bp., 1993, 29–33. o.

Ernesto GRASSI:

Kunst und Mythos, Rowohlt, Hamburg, 1957.

Werner HAFTMANN:

Paul Klee, ford. Szántó T., Corvina, Bp., 1988.

Malerei im XX. Jahrhundert, München, 1955.

August HALM:

Harmonielehre, Berlin – Leipzig, 1912.

Johann Georg HAMANN:

Válogatott filozófiai írásai, ford. Rathmann J., Jelenkor, Pécs, 2003.

HAMVAS Béla:

Az ösök nagy csarnoka, III., Medio, Bp., 2005.

Eduart HANSLICK:

A zenei szép. Javaslat a zene esztétikájának újragondolására, szerk. és ford. Csobó P., Typotex, Bp., 2007.

Josef Matthias HAUER:

Vom Wesen des Musikalischen, Robert Lienau, Berlin – Lichterfelde, 1966.

306 *Megszólít vagy elvarázsol?*

Georg Wilhelm Friedrich HEGEL:

Geschichte der Philosophie, I–III., Verlag Philipp Reclam jun. Leipzig, 1971.

Martin HEIDEGGER:

Vorträge und Aufsätze, Neske, Pfullingen, 1967.

HÉRAKLEITOSZ

Töredékei, ford. Kerényi K., in *Görög gondolkodók*, I. *Thalészától Anaxagoraszig*, Kossuth, Bp., 1992.

131 mondata, in HAMVAS Béla: *Az ősök nagy csarnoka*, ld. ott.

Johann Gottfried HERDER:

Kalligone – részletek, in *Zene és szó, zeneesztétikai szöveggyűjtemény*, szerk. és ford. CSOBÓ P., ld. ott.

E. T. A. HOFFMANN:

Válogatott zenei írásai, ford. Várnai P., Zeneműkiadó, Bp., 1960.

Fantáziadarabok Callot modorában, 1–2., ford. Györfly M., Halasi Z., Horváth G., Cartaphilus, Bp., 2007.

KÁKOSY László:

Ré fiai, Gondolat, Bp., 1979.

Vaszilij KANDINSZKIJ (Wassilij KANDINSKY):

A szellemiség a művészetben, ford. Szántó G. A., Corvina, Bp., 1987.

A sárga hang, in SZÉKELY András: *Kandinszkij*, Gondolat, Bp., 1979, 206–212. o.

Punkt und Linie zu Fläche: Beitrag zur Analyse der Malerischen Elemente, Bauhaus-Buch 9., München, 1926.

A zöld hang és Fekete és fehér, ford. Rádai G., in *Nappali Ház*, 1991/4. 101–103. o.

Wassilij KANDINSKY – Franz MARC (szerk.): *Der Blaue Reiter*, Almanach, Dokumentarische Neuausgabe von Klaus Lankheit, Piper et Co, München, 1967.

KARINTHY Frigyes:

Nem mondhatom el senkinek. Versek, Szépirodalmi, Bp., 1977.

KÁRPÁTI János:

Kelet zenéje, Gemini, Bp., 1998.

Rudolf KASSNER:

Die Moral der Musik – Aus den Briefen an einen Musiker, Insel, Leipzig, 1912.

Hans KAYSER:

Die Harmonie der Welt, in Gibt es Grenzen der Naturforschung? Eranos-Reden von Leo Baeck etc., Herder Bücherei, Freiburg, 1966.

KEPES Ferenc:

Schmitt Jenő Henrik élete és tanítása, Táltos, [Bp.], 1918.

KERÉNYI Károly:

Görög mitológia, ford. Kerényi G., Gondolat, Bp., 1977.

Sören KIERKEGAARD:

Filozófiai morzsák, ford. Hidas Z., Göncöl, Bp., 1997.

A keresztény hit iskolája, ford. Hidas Z., Atlantisz, Bp., 1998.

A szorongás fogalma, ford. Rácz P., Göncöl, Bp., 1993.

G. S. KIRK – J. E. RAVEN – M. SCHOFIELD:

A preszókratikus filozófusok, Atlantisz, Bp., 1998.

Felix KLEE:

Paul Klee, ford. Tandori D., Corvina, Bp., 1975.

Paul KLEE:

Tagebücher 1898–1918, Kiepenheuer, Leipzig – Weimar, é. n.

(Karl) Christian Friedrich KRAUSE:

Von der musikalischen Poesie, Leipzig, 1973. (utánnnyomás)

Thomas S. KUHN:

A tudományos forradalmak szerkezete, ford. Bíró D., Gondolat, Bp., 1984.

Ernst KURTH:

Grundlagen des linearen Kontrapunkts. Einführung in Stil und Technik von Bach's melodischer Polyphonie, Hildesheim, 1977. (utánnnyomás)

Bruckner, Hesse, Berlin, 1925.

LENDVAI Ernő:

Bartók költői világa, Szépirodalmi, Bp., 1971.

Szimmetria a zenében, szerk. Szabó M. és Mohay M., Kodály Zoltán Zene-pedagógiai Intézet, Kecskemét, 1994.

Silke LEOPOLD:

Monteverdi und seine Zeit, Laaber-Verlag, Laaber, 1982.

LUKÁCS György:

Az esztétikum sajátossága, ford. Eörsi I., Akadémiai Kiadó, Bp., 1965.

Kazimir MALEVICS:

A tárgy nélküli világ, ford. Forgács É., Corvina, Bp., 1986.

MÁNDY Stefánia:

Az ellopott történelem, Lélegzet Könyvek, Typotex, Bp., 1992.

Az Európai Iskola és előzményei, Mérnöki Továbbképző Intézet, Bp. 1962.

Claudio MONTEVERDI:

Levelek. Elméleti írások, ford. Lax É., Kávé Kiadó, Bp., 1998.

Paul MOOS:

Philosophie der Musik, Georg Olms, Hildesheim – New York, 1975.

Musik und Mythos. Neue Aspekte der musikalischen Ästhetik, szerk. H. W. HENZE, S. Fischer, Frankfurt/M, 1979.

Friedrich NIETZSCHE:

Nachgelassene Fragmente 1885–1887, KSA Bd. 12., hrsg. G. Colli és M. Montinari, dtv/de Gruyter, München – Berlin – New York, 1988.

Bálványok alkonya, avagy milyen is a kalapácsos filozófia, ford. Tandori D., in *EX Symposion*, Nietzsche különszám, 1994.

„Az új felvilágosodás” – *Jegyzetfüzetek az Így szólott Zarathustra keletkezésének idejéből*, ford. Kurdi I., Osiris / Gond, Bp., 2001.

NOVALIS (Friedrich Leopold von HARDENBERG):

Das allgemeine Brouillon. Materialien zur Enzyklopedistik, 1798/99, Felix Meiner Verlag, Hamburg, 1993.

Michael NYMAN:

Experimentális zene. Cage és utóköra, ford. Pintér T., Magyar Műhely, Bp., 2005.

OVIDIUS (Publius Ovidius Naso):

Átváltozások (Metamorphoses), ford. Devecseri G., Európa, Bp., 1982.

Claude PALISCA:

Barokk zene, ford. Hézszer Z., Zeneműkiadó, Bp., 1976.

PARACELSUS:

Paragranum, ford. Adamik L., Helikon Stúdió, [Bp.], 1989.

Blaise PASCAL:

Gondolatok, ford. Pődör L., Gondolat, Bp., 1975.

PIKLER Gyula:

A lélektan alapelvei: az élmény megmaradása és ellentétessége, Grill Károly Könyvkiadóvállalata, Bp., 1909.

PINDAROSZ:

12. püthói óda, in RITOÓK Zs. (szerk.): *Források az ókori görög zeneesztétika történetéhez*, 38. skk., ld. ott.

PLATÓN:

Allam, ford. Szabó M., in *Platón összes művei*, II., Európa, Bp., 1984, 5–710. o.

Phaidón, ford. Kerényi G., in *Platón összes művei*, I., Európa, Bp., 1984, 1019–1119. o.

A lakoma, ford. Telegdy Zs., uott, 943–1018. o.

PLÓTINOSZ:

Az Egyről, a szellemről és a lélekről. Válogatott írások, ford. Horváth J. és Perczel I., Európa, Bp., 1986.

Edwin PRÉVOST:

Nincsen ártatlan hang. Az AMM és az öninvenció gyakorlata. Metazenei narratívák, ford. Szekeres A., Magyar Műhely, Bp., 2005.

RAJECZKY Benjamin:

Kis zenetörténet, Bartha D. és Szabolcsi B. gyűjteményéből összeállította Rajeczky B., Magyar Kórus, Bp., 1948.

Rainer Maria RILKE:

Levelek egy ifjú költőhöz, in *Prózai írások*, Európa, Bp., 1961, 7–40. o.

Franz ROSENZWEIG:

Der Stern der Erlösung, J. Kaufmann Verlag, Frankfurt/M., 1930.

Curt SACHS:

Rythm and Tempo. A Study in Music History, J. M. Dent and Sons Ltd, London, 1953.

Geist und Werden der Musikinstrumente, Verlag von D. Reimer, Berlin, 1929.

Arnold SCHERING:

Geschichte der Musik in Beispielen, VEB Breitkopf et Hartel, Leipzig, é. n.

Leo SCHESTOW (Lev SESZTOV):

Athen und Jerusalem. Versuch einer religiösen Philosophie, Schmidt – Dengler, Graz, 1958.

SCHMITT Jenő Henrik:

A gnózis rendszérének alapvonalai, in *A szellem fejlődéstörvénye*, ford. Madary K., Egyesült Könyvnyomda, 1920.

Günter SCHNITZLER (szerk.):

Musik und Zahl: Interdisziplinäre Beiträge zum Grenzbereich zwischen Musik und Mathematik, Orpheus Verlag, Bonn – Bad Godesberg, 1976.

Gershom SCHOLEM:

Zur Kabbala und ihrer Symbolik, Suhrkamp, Frankfurt/M., 1977.

Die Hauptströmungen der jüdischen Mystik, Suhrkamp, Frankfurt/M., 1967.

Arthur SCHOPENHAUER:

A világ mint akarat és képzet, ford. Tandori Á.–Tandori D., Osiris, Bp., 2002.

Arnold SCHÖNBERG:

Harmonielehre, Universal Edition, Wien, 1922.

Das Verhältnis zum Text, in Wassily KANDINSKY – Franz MARC (szerk.):

Der Blaue Reiter, ld. ott.

Stil und Gedanke, hrsg. I. Vojtech, S. Fischer, Frankfurt/M, 1976.

Moses und Aron, Oper in drei Akten, Studien-Partitur, B. Schott's Söhne, Mainz, é. n.

Levelei, szerk. és vál. E. Stein, ford. Tallián T., Zeneműkiadó, Bp., 1974.

Brahms, a haladó, ford. Csengery K., in *Holmi* 1997/december, 1696–1730. o.

A zeneszerzés alapjai, ford. Tallián T., Zeneműkiadó, Bp., 1971

Schöpferische Konfessionen, hrsg. W. Reich, Arche, Zürich, 1964.

Albert SCHWEITZER:

Johann Sebastian Bach, Breitkopf & Härtel, Leipzig, 1961.

Kurt SCHWITTERS:

Die Ursonate von Kurt Schwitters in Text, Ton und Bild (könyv és CD), Luchterhand Literaturverlag, 1990.

SEBŐK Zoltán:

Életjátékok, Kortárs Kiadó, Bp., 1994.

Franco SERPA:

Orpheus der erste Künstler, in Hans Werner HENZE (szerk.): *Musik und Mythos. Neue Aspekte der musikalischen Ästhetik*, S. Fischer, Frankfurt/M, 1979.

William SHAKESPEARE:

Hamlet, dán királyfi, ford. Arany J. in uő: *Összes drámái III. Tragédiák*, Magyar Helikon, 1972, 247–357. o.

SOPHOKLÉS (SZOPHOKLÉSZ)

Összes drámái, ford. Babits M., Devecseri G., Jánosy I. et al., Franklin Könyvkiadó, 1950.

Aco SOPOV:

Örök várakozó, ford. Fehér F., Forum, Novi Sad, 1964.

Andreas SPEISER:

Die geistige Arbeit, Birkhäuser, Basel, 1955.

Die mathematische Denkweise, Birkhäuser, Basel, é. n.

George STEINER:

Schönberg: Mózes és Áron, ford. Szilágyi T., in *Egyre távolabb a szótól*, Európa, Bp., é. n., 208-227. o.

Karlheinz STOCKHAUSEN:

Texte zur Musik, 1963–1970, M. DuMont, Schauberg, 1971.

Towards a Cosmic Music, vál. és ford. T. Nevill, Element Books, Longmead, 1989.

SURÁNYI László:

Metaaxiomatikai problémák, Typotex, Bp., 1992.

Szabadság és geometria – Logosz és ananké harca a geometriában, in TÓTH Imre és SURÁNYI László: *Béctől Temesvárig – Bolyai útja a nem-euklideszi forradalom felé*, Typotex, Bp., 2002.

SZABÓ Lajos:

Tény és titok, Pannon Pantheon, Medium, Veszprém, 1999.

Szeminárium előadások, I., 1946–1950, lejegyezte és közreadja Kotányi A. és Kunszt Gy., szerk. Surányi L. és Tábor Á., Typotex, Bp., 1997.

SZABOLCSI Bence:

Beethoven. Művész és műalkotás két korszak határán, Gondolat, Bp., 1960.

SZÉKELY András:

Kandinszkij, Gondolat, Bp., 1979.

TÁBOR Ádám:

A káprázat kertje, Magvető, Bp., 1994.

TÁBOR Béla:

Személyiség és logosz – Bevezető és kommentárok a valóság őstörténetéhez, Balassi, Bp., 2003.

Kísértés és bűn (részlet), in *Vajda Júlia*, szerk. Kozák Gy. és Soóky A., Balassi, Bp., 2004, 219–223. o.

Jegyzetek a preszókratikus szemináriumokhoz, kéziratban.

Megjegyzések Szabó Lajos halmazelmélet-kritikájához, kéziratban.

Őstörténeti jegyzetek, kéziratban

VERES Bálint:

Musica Paralitica. Zeneesztétikai vázlat a hetvenes évek európai műzenéjének hermeneutikus fordulatához, PhD disszertáció, ELTE-BTK, Bp., 2007.

Paul VERLAINE:

Válogatott versei, Corvina, Bp., 1960.

VIDOVSKY László – WÉBER Kristóf:

Beszélgetések a zenéről, Jelenkor, Pécs, 1997.

Richard WAGNER:

Költészet és zene a jövő drámájában. Opera és dráma, III. rész, ford. Fischer S., Zeneműkiadó, Bp., 1983.

Anton WEBERN:

Előadások – írások – levelek, szerk. Wilhelm A., Zeneműkiadó, Bp., 1983.
Briefe an Hildegard Jone und Josef Humplik, szerk. J. Polnauer, Universal Edition, Wien, 1959.

WEÖRES Sándor:

Egybegyűjtött írások, I–II., Magvető, Bp., 1970.

Ludwig WITTGENSTEIN:

Logikai-filozófiai értekezés, ford. Márkus Gy., Akadémiai Kiadó, Bp., 1963.

Wilhelm WORRINGER:

Abstraktion und Einfühlung, Gustav Kiepenheuer Bücherei, Leipzig – Weimar, 1981.

Heinrich WÖLFFLIN:

Művészettörténeti alapfogalmak, ford. Mándy S., Corvina, Bp., 1968.

Karl H. WÖRNER:

Gotteswort und Magie. Die Oper „Moses und Aron” von Arnold Schönberg, Lambert Schneider, Heidelberg, 1959.

ZALAI Béla:

A rendszerek általános elmélete, Gondolat, Bp., 1984.

Jörg ZIMMERMANN:

Wandlungen des philosophischen Musikbegriffs über den Gegensatz von mathematisch-harmonikaler und semantisch-ästhetischer Betrachtungsweise, in G. SCHNITZLER (szerk.): *Musik und Zahl*, ld. ott, 81–135. o.

ZOLTAI Dénes:

A zeneesztétika története, I., *Éthosz és affektus*, Zeneműkiadó, Bp., 1969.